

1. Opisujemy własne uczucia – Kazimiera Iłakowiczówna *Samotność*

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń:

- zna zasady metody *Dywanik pomysłów*,
- rozumie znaczenie słowa *samotność*.

ii. b) Umiejętności

Uczeń:

- określa emocje doznawane podczas różnych sytuacji,
- potrafi pracować metodą *Dywanika pomysłów*,
- potrafi nazywać uczucia podmiotu lirycznego oraz własne,
- potrafi rozwiązywać problemy w sposób twórczy,
- rozwija sprawność umysłową, kreatywność, przełamuje opory przed przedstawieniem własnych pomysłów,
- potrafi odnieść wymowę wiersza do konkretnych sytuacji z życia.

b. 2. Metoda i forma pracy

Podróż w świat wyobraźni, dywanik pomysłów, wizualizacja, praca z tekstem

c. 3. Środki dydaktyczne

K. Iłakowiczówna, *Samotność*, [w:] M. Nagajowa, *Słowa znane i nieznanne. Podręcznik do kształcenia literackiego, kulturowego i językowego dla klasy piątej szkoły podstawowej*, WSiP, Warszawa 2004.

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem lekcji i uświadamia im cele zajęć.
2. Następnie inicjuje zabawę *Podróż w świat wyobraźni*. Włącza spokojną muzykę, prosi uczniów o aktywne słuchanie i czyta spokojnie tekst: Wyobraź sobie, że nikogo nie ma w domu. Wszędzie panuje cisza i spokój. Jest ciemny wieczór. Za oknami cichutko hula wiatr. Ty siedzisz sam w domu. Nagle gaśnie światło. Nie możesz znaleźć ani latarki, ani świecy. Wyobraź sobie, co czujesz wtedy.
3. Uczniowie po chwili wypowiadają się na temat przedstawionej sytuacji. Nauczyciel może zadawać dodatkowe pytania typu:

- Czy są to pozytywne, czy negatywne uczucia?
- Jak wyglądały twoje oczy w tym momencie?
- Czy wykonywałeś jakieś gesty?
- Czy zmienił się kolor twojej cery, twoich ust?
- Czy wydawałeś jakieś dźwięki?
- Jakie uczucie najbardziej dominowało?

ii. b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel prosi poszczególnych uczniów o wzorcowe odczytanie wiersza Kazimierzy Iłakowiczówny *Samotność*. Następnie bada stopień zrozumienia tekstu przez uczniów, zadając pytania:
  - Wymień wszystkie osoby, o których mówi się w wierszu.
  - Czego się o nich dowiadujemy?
  - Kim jest Krysia?
  - Kim jest dla Krysi lalka?
  - Co w stosunku do zgarbionego człowieka czuje lalka, a co Krysia?
  - Czego się z wiersza dowiadujemy o sytuacji lalki?
  - Gdzie jest lalka?
  - Zastanów się, dlaczego dzieci czasami wchodzą pod stół.
  - Jak mogła znaleźć się pod stołem lalka?
2. Nauczyciel przedstawia problem do przedyskutowania, zapisuje go również na tablicy: *Jak można sobie radzić z samotnością?* Uczniowie otrzymują chwilę czasu na bliższe zapoznanie się z sytuacją problemową, mogą stawiać dodatkowe pytania. Nauczyciel przedstawia zasady pracy zwanej *Dywanikiem pomysłów*. Uczniowie tworzą pomysły indywidualnie i zapisują je mazakami na kartkach. Każdy uczeń dostaje 2 – 3 kartki. Po krótkim zastanowieniu się uczniowie mają zapisać na swoich kartkach propozycje własnych rozwiązań, ale tak, żeby na jednej kartce znalazł się jeden pomysł. Następnym etapem jest tworzenie dywanika pomysłów. W wyznaczonym miejscu sali nauczyciel przypina duży arkusz papieru, na którym uczniowie będą układać swoje kartki z propozycjami. Następnie uczniowie podchodzą i przyklejają na papierze swoje pomysły, jednocześnie odczytując je na głos. Po zawieszeniu wszystkich kartek następuje wartościowanie pomysłów. Każdy uczeń podchodzi i przyznaje jeden punkt tej propozycji, która jest według niego najlepsza i najtrafniejsza. Wybór, którego dokona klasa, zostaje przedyskutowany przez uczniów.
3. Następnym etapem jest narysowanie w zeszytach schematu domu i umieszczenie w jego środku symbolu samotności. Dla każdego z uczniów słowo to będzie się z czymś innym kojarzyć, nie należy więc dawać uczniom żadnych wskazówek. Chętni uczniowie prezentują na forum klasy swoje rysunki. Opowiadają o swoich uczuciach związanych z sytuacją, kiedy opanował ich strach.

iii. c) Faza podsumowująca

1. Uczniowie odpowiadają na pytanie – *Kto naprawdę jest samotny w wierszu?*

2. Nauczyciel ewaluuje lekcję, prosząc uczniów, by wystawili sobie sami ocenę, biorąc pod uwagę swoją pracę i zaangażowanie na lekcji, ocenę można ładnie ozdobić.
-

e. 5. Bibliografia

1. Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, SFS, Kielce 2000
2. Hłakowiczówna K., *Samotność*, [w:] M. Nagajowa, *Słowa znane i nieznane. Podręcznik do kształcenia literackiego, kulturowego i językowego dla klasy piątej szkoły podstawowej*, WSiP, Warszawa 2004.
3. Rau K., Ziętkiewicz E., *Jak aktywizować uczniów: „burza mózgów” i inne techniki edukacji*, Oficyna Wydawnicza GiP, Poznań 2000.

f. 6. Załączniki

i. a) Zadanie domowe

Wymyśl inny tytuł wiersza, uzasadnij swój wybór lub napisz krótki wiersz, w którym opiszesz swoje uczucia.

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

brak